

Nr 119

Av herrar Wirtén och Skårman, om vissa ändringar i miljöskyddslagen.

(Lika lydande med motion nr 130 i andra kammaren)

De senaste årens debatt i miljöfrågor har varit mycket värdefull. Den har visat det stora intresse som finns hos enskilda och organisationer för insatser till skydd för miljön. Brist på vägledande principer från samhällets sida har dock förelegat. I en annan motion till årets riksdag föreslår folkpartiet att ett program utformas för samhällets miljöpolitik med bl. a. riktlinjer för det fortsatta lagstiftningsarbetet på miljövårdsområdet. Detta program skall verka för en utvidgad idédebatt på miljöområdet, vara en ledning för pågående utredningar och stöd för samhällets agerande vid lagstiftning och organisation.

Den miljöskyddslag som 1969 års riksdag beslutade om var ett försök att reglera intresseavvägningar på miljövårdsområdet. Även om de framsteg som härigenom gjorts är viktiga, finns det fortfarande en rad åtgärder inom miljöskyddslagens tillämpningsområde som bör justeras. Lagens tillämpning och effekter bör noggrant studeras och kompletterande lagstiftning förberedas. På två områden anser vi dock att ändringar i dagens nuvarande utformning bör genomföras redan nu.

Miljöskyddslagen omfattar i princip även fasta trafikanläggningar. Förbudsreglerna i § 6 innehåller dock en undantagsregel i sista stycket med innebörd att tillståndsplikt ej skall krävas för flygplats, väg eller järnväg vars anläggande prövas i särskild ordning. Som skäl för detta har angivits att ifrågavarande anläggningar underkastas särskild prövning och att vid denna även anläggningens inverkan på omgivningen beaktas. Enligt vår mening bör dock så viktiga störningskällor som vägar och flygfält inte undantas från koncessionsprövning. Den granskning som sker t. ex. vid antagande av vägplan enligt allmänna väglagen innebär främst en prövning från exploateringssynpunkt. Den hänsyn som kan tas till störda grannfastigheters förhållanden har samma begränsningar som vid expropriation och berör i huvudsak endast förhållanden inom de fastigheter som avstår mark från anläggningen. Det är tydligt att denna prövning inte ger samma garantier för miljöskyddets krav som vid tillståndsprövning enligt miljöskyddslagen. Luftfartslagens regler om flygplatsexploatering är lika ofullständiga.

Anläggandet av vägar och flygplatser medför ofta kraftiga ingrepp i landskapet, och användandet av dem vållar i regel betydande bullerstörningar. Möjligheten att i efterhand ingripa är mycket liten, då anläggning-

arna i regel är så kostsamma att inskränkningar i användandet eller ombyggnad då kan framstå som ekonomiskt oförsvarbart. Enligt vår mening bör därför tillståndsplikt införas beträffande flygplatser och vägar som kan medföra miljöstörningar av betydande omfattning. Detta hindrar inte att granskning enligt nuvarande ordning enligt väglagen och luftfartslagen utförs.

I miljöskyddslagen § 7 stadgas bl. a. att avloppsvatten som kommer från vattenklosett eller härrör från tätbebyggelse som ej undergått längre gående rening än slamavskiljning inte får släppas ut i vattendrag, sjö eller annat vattenområde, om det ej är uppenbart att det kan ske utan olägenhet. Denna minimiregel är otillräcklig och uttrycker en alltför låg ambitionsgrad. En rad undersökningar visar att vattenföroreningar genom avloppsutsläpp leder till allvarliga rubbningar i vattensystemens naturliga balans. På många håll är vattendrag så svårt förorenade att återställande av acceptabla förhållanden blir mycket kostsamma och tidskrävande, om de över huvud taget är möjliga. På andra håll närmar sig föroreningsgraden kritiska värden; t. o. m. stora vattenområden som Östersjön och Kattegatt skadas nu allvarligt av organiska substanser och närsalter. Situationen kan lätt bli ohållbar för vattenförsörjning, fiske, badliv etc., om denna utveckling får fortsätta. Helt slutna avloppssystem där vattnet efter rening åter kan användas direkt är det idealiska systemet. Det har redan börjat tillämpas vid en del industrier. Ett system av detta slag kan vara svårt att realisera i stor skala. I avvaktan på detta bör målsättningen vara att vattnet återbördas till vattendragen med i princip samma reningsgrad som vid intaget, vilket även kräver olika former av kemisk rening. Dagens lagstiftning bör åtminstone innehålla regler, vilka som minimikrav uppställer biologisk rening av avloppsvatten från vattenklosett eller tätbyggt område. Endast i särskilda undantagsfall bör en lägre reningsgrad tillåtas. I fråga om redan befintliga reningsverk med lägre reningsgrad bör fastställas en tidsplan för återgång till biologisk rening.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär förslag till komplettering av miljöskyddslagen av innebörd

1. att tillståndsplikt införs beträffande vägar och flygplatser,

2. att minimireglerna för utsläpp av avloppsvatten från vattenklosett eller tätbebyggelse omfattar krav på minst biologisk rening, samt

3. att en tidsplan fastställs för övergång till biologisk rening vid redan befintliga reningsverk.

Stockholm den 15 januari 1970

Rolf Wirtén (fp)

Bo Skårman (fp)